

**MOŽNOSTI ZAMESTNANOSTI
OBČANOV SO SLUCHOVÝM
POSTIHNUTÍM PO VSTUPE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
DO EURÓPSKEJ ÚNIE**

Anna Šmehilová

**EFFETA - STREDISKO SV. FRANTIŠKA SALESKÉHO
Nitra, 2010**

**MOŽNOSTI ZAMESTNANOSTI
OBČANOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM
PO VSTUPE SLOVENSKEJ REPUBLIKY
DO EURÓPSKEJ ÚNIE**

PhDr. Anna Šmehilová, PhD.

Nitra 2010

© Anna Šmehilová

Recenzovali: **prof. JUDr. Vojtech Tkáč, CSc.**
PhDr. Dagmar Marková, PhD.

Autorka umeleckého diela uvedeného na obálke: Linda Pašáková-Svoradová (2007)

Vydanie prvé, Nitra 2010

Vydavateľstvo a tlač: EFFETA – Stredisko sv. Františka Saleského

Neprešlo jazykovou úpravou

ISBN 978-80-89245-20-8

EAN 9788089245208

OBSAH

ÚVOD

1	OBČANIA SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM V PROCESE SOCIÁLNEJ INTEGRÁCIE A ICH ZÁKLADNÉ ŽIVOTNÉ PROBLÉMY	10
1.1	<i>Základná terminológia sluchového postihnutia</i>	10
1.2	<i>Občania so sluchovým postihnutím</i>	12
1.3	<i>Problémy v procese integrácie osôb so sluchovým postihnutím</i>	14
1.4	<i>Schopnosť dosiahnuť vzdelanie</i>	15
1.5	<i>Schopnosť zamestnať sa</i>	18
1.6	<i>Schopnosť komunikovať</i>	22
1.6.1	<i>Sociálne dôsledky obmedzenej komunikácie</i>	22
2	ZARADENIE OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM V SYSTÉME ĽUDSKÝCH PRÁV V MEDZINÁRODNÝCH DOKUMENTOCH	26
2.1	<i>Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím</i>	29
2.2	<i>Odporúčenie Rady Európy Rec (2006) 5 - Akčný plán na podporu práv a plného zapojenia osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti: zlepšenie kvality života osôb so zdravotným postihnutím v Európe 2006 – 2015</i>	32
3	EURÓPSKA ÚNIA A JEJ VPLYV NA TVORBU SOCIÁLNEJ POLITIKY SLOVENSKEJ REPUBLIKY V OBLASTI ZAMESTNANOSTI OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM	35
3.1	<i>Dokumenty v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v intenciách sekundárneho práva Európskej únie</i>	36
3.1.1	<i>Smernica Rady Európskej únie 2000/78/ES o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a povolani</i>	36
3.1.2	<i>Charta základných práv Európskej únie</i>	37
3.1.3	<i>Madridská deklarácia</i>	38
3.1.4	<i>Rozhodnutie Rady Európskej únie 2005/600/ES o usmerneniach politik zamestnanosti členských štátov (L. 205/21)</i>	39
3.1.5	<i>Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach politiky zamestnanosti členských štátov (2010/707/EÚ)</i>	40
3.2	<i>Európska stratégia zamestnanosti (1997 – 2009)</i>	41
3.3	<i>Akčný plán osôb so zdravotným postihnutím (2003)</i>	44
3.4	<i>Európa 2020 - Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (2010)</i>	46
4	OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM NA TRHU PRÁCE V EURÓPSKEJ ÚNII	49
4.1	<i>Sociálne a demografické charakteristiky osôb so zdravotným postihnutím na trhu práce v Európskej únii</i>	50

5	PODPORA ZAMESTNANOSTI OBČANOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM VO VYBRANEJ LEGISLATÍVE SLOVENSKEJ REPUBLIKY	60
5.1	<i>Vybrané štatistické zistenia zdravotne postihnutej populácie na trhu práce v Slovenskej republike</i>	60
5.2	<i>Definícia občana so zdravotným postihnutím na trhu práce v legislatíve Slovenskej republiky</i>	62
5.3	<i>Podpora zamestnanosti občanov so sluchovým postihnutím po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie</i>	63
5.3.1	<i>Politika zamestnanosti v podmienkach Slovenskej republiky a občania so sluchovým postihnutím</i>	64
6	PRIAMY DOPAD SOCIÁLNEJ POLITIKY EURÓPSKEJ ÚNIE NA VYTVARANIE MOŽNOSTÍ ZAMESTNANOSTI OSÔB SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM	79
6.1	<i>Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013</i>	79
6.2	<i>Európsky sociálny fond</i>	81
6.3	<i>Pracovná mobilita osôb so sluchovým postihnutím v Európskej únii</i>	83
6.4	<i>Inovatívne možnosti zamestnanosti osôb so sluchovým postihnutím vo vybraných krajinách Európskej únie</i>	85
7	SITUÁCIA ZAMESTNANOSTI OBČANOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM NA SLOVENSKU	90
7.1	<i>Pracovné zaradenie</i>	98
7.1.1	<i>Závery v oblasti pracovného zaradenia</i>	106
7.2	<i>Pracovné prostredie</i>	107
7.2.1	<i>Závery v oblasti pracovného prostredia</i>	111
7.3	<i>Sociálna rehabilitácia a rekvalifikácia</i>	113
7.3.1	<i>Závery v oblasti sociálnej rehabilitácie a rekvalifikácie</i>	118
7.4	<i>Zručnosti</i>	120
7.4.1	<i>Závery v oblasti foriem komunikácie a komunikačných zručností</i>	123
7.5	<i>Zamestnanie v zahraničí</i>	124
7.5.1	<i>Závery v oblasti zamestnania v zahraničí</i>	126
7.6	<i>Nezamestnanosť</i>	127
7.6.1	<i>Závery v oblasti nezamestnanosti</i>	129
7.7	<i>Pripomienky respondentov/-tiek k problematike zamestnanosti osôb so sluchovým postihnutím</i>	130
8	ZÁVEREČNÁ SYNTÉZA VÝSLEDKOV VÝSKUMU V OBLASTI ZAMESTNANOSTI OSÔB SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM NA SLOVENSKU	131
8.1	<i>Profil osoby so sluchovým postihnutím na trhu práce na Slovensku</i>	131
8.2	<i>Štatisticky overené hypotézy</i>	132
8.3	<i>Odborná diskusia k problematike zamestnanosti osôb so sluchovým postihnutím na Slovensku</i>	141

8.4	<i>Návrh postupu optimalizácie a prispôsobenia vybraných služieb zamestnanosti pre osoby so sluchovým postihnutím na Slovensku</i>	<i>143</i>
------------	--	------------

ZÁVER

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	<i>151</i>
ZOZNAM TABULIEK	<i>173</i>
ZOZNAM GRAFOV	<i>174</i>
ZOZNAM SKRATIEK	<i>175</i>

Názov: *Možnosti zamestnanosti občanov so sluchovým postihnutím po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie*

Autorka: Anna Šmehilová

Grafická úprava a tlač: EFFETA – Stredisko sv. Františka Saleského, Nitra

Vydala: EFFETA – Stredisko sv. Františka Saleského, Nitra

Rozsah: 178 strán

Náklad: 300 ks

Vydanie: Prvé

Neprešlo jazykovou úpravou

ISBN 978-80-89245-20-8

EAN 9788089245208

PhDr. ANNA ŠMEHILOVÁ, PhD.

V roku 2009 ukončila doktorandské štúdium obhájením dizertačnej práce zameranej na cieľovú skupinu osôb so sluchovým postihnutím v odbore „Sociálna práca“. S osobami so sluchovým postihnutím neformálne pracovala ako dobrovoľníčka už od roku 1994 a od roku 2003 sa začala tejto oblasti venovať profesionálne v občianskom združení EFFETA – stredisko sv. Františka Saleského v Nitre. V rokoch 2007 - 2010 aktívne pôsobila ako členka Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím a podpredsedníčka Zhromaždenia zástupcov organizácií občanov so sluchovým postihnutím. V roku 2007 zložila odbornú skúšku súdnych tlmočníkov posunkového jazyka. Je členkou Asociácie tlmočníkov posunkovej reči pre nepočujúcich na Slovensku (ATLPRENES) a od roku 2006 je členkou taktiež Európskeho fóra tlmočníkov posunkového jazyka (the EFSLI). Do súčasnosti sa zúčastnila mnohých domácich a zahraničných odborných podujatí zameraných na oblasť pomoci osobám so zdravotným postihnutím. Aktívne publikuje a výskumne pôsobí v oblasti osôb so sluchovým postihnutím už od roku 2005. Na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre pôsobí od roku 2003. Výrazne sa angažuje v oblasti presadzovania práv osôb so zdravotným postihnutím a aktívne participuje na tvorbe sociálnej politiky orientovanej na túto skupinu ľudí.

„Posudzovaná publikácia obsahuje osem dominantných častí a má široké spektrum vnútornej štruktúry v rámci členenia skúmaných inštitútov. Jednotlivé teoretické časti sa venujú problematike sociálnej integrácie skúmanej časti populácie, postaveniu občanov so zdravotným postihnutím v systéme a v dokumentoch ľudských práv a slobôd, rozborom trhu práce Európskej únie a Slovenskej republiky atď. V empirickej časti je rad pozoruhodných skutočností pre rozhodovacie orgány a zodpovedné i kompetentné miesta v ich rozhodovacích procesoch. Aktuálnosť a potreba vydať posudzované dielo je odôvodnená nedostatkom koncepčných prác z oblasti sociálnej práce, sme presvedčení o záujme odbornej verejnosti o skúmanú problematiku. Publikácia prináša nové odborné pohľady v skúmanej oblasti. V uvedených súvislostiach pozitívne hodnotíme aktuálnosť zvolenej témy zo strany autorky, jej systémový prístup a zvládnutie multidisciplinárneho charakteru zamestnanosti občanov so sluchovým postihnutím.“ Prof. JUDr. Vojtech Tkáč, CSc.

9 788089 245208